

Nr. 1/2004 - 23. ÅRGANG

Historielagsnytt

Været og myter
side 8-9

Komedie med aktuelt tema på Rønnehue

Det blir komedie på Rønnehue denne våren – en huiende morsom og gnistrende aktuell komedie, om et tema som egentlig er svært så alvorlig.

«Pensjonsalder ingen hindring» heter forestillingen som Skoger Historielags teatergruppe, Det dramatiske selskap, fremfører på Rønnehue 23. mai. Stykket har 14 roller og er skrevet av Kai-Roger Olsen fra Åskollen som selv har en av hovedrollene. Handlingen foregår på Godkroken bo- og servicesenter som er et lite aldershjem i landlige omgivelser. Både beboerne

og de ansatt trives inntil de tilfeldigvis får vite at kommunen vil legge ned alders-hjemmet deres. Beboerne mobiliserer for å redde hjemmet, og det klarer de, men på en helt annen måte enn de selv forestiller seg.

«Pensjonsalder ingen hindring» er en morsom og trivelig forestilling som går rett inn i et dagsaktuelt tema, nemlig eldreomsorgen.

De fleste kommuner driver med nedskjæringer og innsparinger og ofte går det utover de gamle. I denne fornøyelige komedien tar de gamle selv styringen og vinner over byråkratene.

Teatergruppen har satt opp denne forestillingen en gang før, da ble den spilt flere steder i Drammensområdet – med stormende applaus.

Oddbjørn Lervik

En fornøyelig komedie med relasjoner mot dagens virkelighet for deltagerne i årets skuespill som har lag bak seg mange timer med øvelse før man slipper seg løs på Rønnehue 23. mai. (Foto: Reidar Halden)

... så kommer den sigende

...med lysere kvelder, lengre dager og tidligere morgener. Så stopper den liksom opp, og får sine tilbakefall, ... men er så på fremmarsj igjen. Plutselig trenger det seg liv opp av den svarte bakken, den som hver gang ser like død ut... men det er et vell av liv der nede som bare ligger og venter på å få slippe til. Inger Hagerup minner oss så på at våren rommer så uendelig mange følelser, ...både de gode, og de vanskelige. La oss derfor dvele ved hennes dikt

Vårkveld i mars

Rør ikke ved mitt hjerte i dag,
Våren har gjort det alt.
Bølger av gammelt nederlag,
Kysser det, hardt og salt.

Bølger av nederlag og savn.
-Trodde jeg det var borte?
Si ikke noe. Nevn ikke navn.
Våren har nettopp gjort det.

Noe har våknet. Det svir av seg selv,
verre enn sult og tørst.
Rør ikke ved mitt hjerte i kveld.
Våren har vært her først.

Det yrer og spirer i historielaget og på denne tiden. Årsmøtet har vi akkurat lagt bak oss, og som dere ser, her er forandringer. Nye kommer til, og noen velger noe annet. Men en ting er sikkert, og det er at laget jobber videre med stor entusiasme. Vera Henriksen, sier det så enkelt og tydelig: «Vår kulturarv er en bær vi bringer med oss, stort sett uten å være klar over det. Den kan bestå av så mangt, fra barnerim til viten om vikingskip, fra oppskrifter på tradisjonsmat, til Griegs A-moll konsert, kunnskap fra sagaer og norgeshistorie, folkeviser, til det å kunne reise et laftehus, - og en mengde annet. Det er en lett bær, for det dreier seg om erfaringer, viten og følelser».

Pr. 14. mars 2004 hadde laget 380 medlemmer. Dette tallet forteller mye om interessen for det laget jobber med, og det vi ellers formidler gjennom dette fine bladet vårt. Tillater meg igjen å minne om at alt som har verdi for den enkelte, ofte og har verdi for andre. Husk «i går» er faktisk historie! Hjelp oss å ta vare på! Del med oss!

Vårens store eventyr, i vår øyne, er selvfølgelig «Rønnehuedagen», som i år er satt

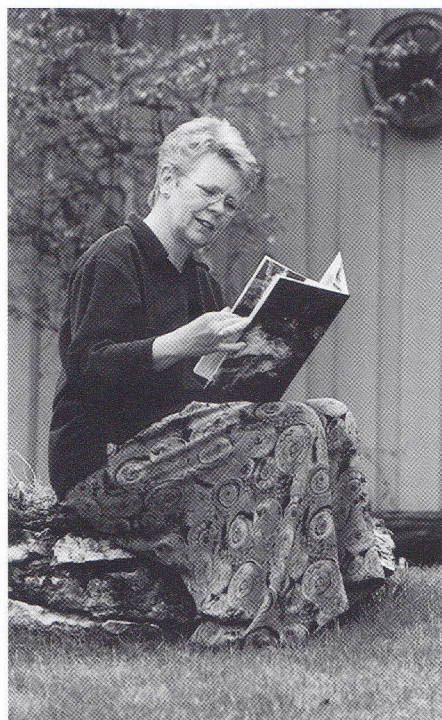
til søndag 23. mai. Altså skjøvet en uke tilbake, p.g.a. pinsen. Så da er det bare å legge turen innover skogsbilveien, for så ende opp på Rønnhue kl. 14, der Det Dramatiske Selskab fremfører Kai Roger Olsens skuespill fra 1998 «Pensjonistalder ingen hindring». Det må bare oppleves!!

Jeg kan nevne at av program videre fra høsten er kun «Høstmøte» det sikre, så følg med i Drammens Tidende, der vil vi som vanlig annonsere.

Så må jeg få takke for meg som formann i historielaget. Jeg kom inn «fort og gæli» til årsmøtet 2000, ...noe vettskremt, men med passe porsjon nysgjerrighet. Det har vært en lærerik tid, og en veldig hyggelig tid, så jeg takker inderlig for tilliten som har blitt vist meg i den rollen jeg har hatt både fra styrets side og medlemmene.

Styret og jeg er veldig glad for å kunne ønske Ole Kristian Mortensen velkommen som ny formann. Gjennom et godt valg har vi klart få en formann med enormt mye kunnskap om gamle Skoger kommune, og en brennende interesse for vår felles kulturarv og videreutvikling av historielaget.

Toril Naper Hauge

UTGIVER

Skoger Historielag.
Nr. 1 – mai 2004, 23. årgang.
Bladet kommer ut to ganger i året (vår og høst) og sendes samtlige medlemmer i Skoger Historielag.
Opplag: 500 eksemplarer.

Historielagsnytt tar i mot stoff og bilder fra Konnerud og Skoger.

STYRET I SKOGER HISTORIELAG BESTÅR AV

Formann: Ole Kr Mortensen
Nestformann: Toril Naper Hauge
Sekretær: Anne Karin Ektvedt
Kasserer: Randi Raaen
Styremedlemmer: Øyvind Pedersen og Ingar Samuelson.
Varamedlemmer: Reidar Halden og Gry Strøm Andersen

REDAKSJONSKOMITEE

Per Runar Thoresen, Øyvind Pedersen,
Goro Halden og Reidar Halden
Redaktør: Ole Kr Mortensen

FOTOKOMITEE

Åse Blikrud, Hans Haveraaen, Harald Hindhammer, Ingar Steen og Oscar Hauge

ARRANGEMENTSKOMITEE

Anni Isaksen, Inger Ekeberg, Øyvind Pedersen, Per Isaksen og Ragnar Ekeberg

DET DRAMATISKE SELSKAP

(teatergruppa) har dette styret
President Betty Sønstrød, visepresident Johan Stråle, kasserer Karin Johansen, sekretær Kai-Roger Olsen, styremedlemmer: Jan Sundby Ekeberg, Gry Strøm Andersen, Goro Halden og Rolf Madsen

LAYOUT/TRYKK

Stiftelsen Aktuell

FORSIDEBILDET

Blåveis er blant våre kjæreste vårtegn. Les mer om bakgrunnen for den vårlige blomsterfloraen på Konnerud på siste side.
Innfelt: Været – hva sier primstaven og gamle sagn om det. Side 8-9.
(Foto: Reidar Halden)

Lars K. Heggen

— den siste lærer av den gamle skole

Er du innfødt Konnerud-boer og har passert de seksti husker du nok skolestyrer Lars K. Heggen som kom til Konnerud i 1920. Han virket som lærer og skolestyrer i over 30 år. Heggen var vel det siste symbolet på «den gamle lærer» i en landsens skole på Konnerud. Heggen var lærer for flere generasjoner i samme familie, klokke og bygdas respekterte «embete» ved siden av prest og lensmann.

AV PER RUNAR THORESEN

Vi har pratet med hans sønn Ola Heggen som har gitt oss en del faktaopplysninger. Han var imidlertid varsom med å uttale seg om sin far som lærer. Derfor har vi pratet med noen av Heggens elever.

Skolehistorien på Konnerud er ganske turbulent og vi vet vel ikke helt sikkert når den første skolen kom, men på 1740 – tallet hadde man en dyktig lærer som het Rasmus Hansen som ble lønnet med 9 riksdaler. Det var slett ingen dårlig lønn i tillegg til klokkerinntektene. Skolesituasjonen endret seg i takt med skiftende suksess under gruvedriften. I dårlige tider måtte læreren ta til takke med betydelige lønnskutt.

Vestlending med humor

Lars K. Heggen var født i Hornindal og gikk lærerskolen på Volda. Før han kom til Konnerud hadde han 12 års lærerpraksis fra tre ulike steder. Heggen overtok etter lærer Johannes Pedersen. Vi hadde jo bare en skole på Konnerud den gang (der hvor Konnerud skole ligger nå) og i 1897 ble skolen utvidet med et klasseværelse slik at det også ble plass til en lærerinne. I 1921 ble lærerinne Anna T. Eckholt ansatt.

Heggen var en distingvert herremann og høyt respektert i alle miljøer på Konnerud. Som vanlig var på den tid var han også kirkeklokke. Han huskes som en stilig kar, korrekt antrukket til enhver tid med slips og mørk dress. Mange beskriver han som en hedersmann og den fødte lærer. Rettferdig er det adjektivet som går oftest igjen. Han var en inspirerende lærer og hadde

Lars K. Heggen – en respektert skolemann og en dyktig pedagog.

godt med humor, men det var han som bestemte når humoren skulle slippes løs.

Vi kjenner dagens skoledebatt hvor diskusjonene går hvorvidt alle skal ha lik undervisning eller om vi skal kunne skille ut og utvikle gode elever fremfor dårlige. Heggen var en dyktig pedagog og drev i høyeste grad differensiert undervisning. Han løftet frem flertallet ved å gi dem oppgaver og på en umerkelig måte tok han seg av de som lå litt etter og løftet dem frem så langt det var mulig innenfor gitte evner. Det var ikke mange som under Heggens lærertid måtte gå «om igjen» som det het.

Han var en lærer som elevene ble glad i men samtidig hadde veldig respekt for. Han var veldig glad i historie og levendegjorde historieundervisningen slik at det ble ganske spennende å høre på. Her kunne elever bli tildelt rollen som Tore Hund eller Erling Skakke mens Heggen levendegjorde stoffet. Fulgte du med og lot deg rive med i Heggens gjennomgang, trang du ikke lese leksen hjemme.

Gjorde du noe galt og det gjorde vel de fleste fra tid til annen, så kunne det bli skikkelig refs som du husket en stund, men når refsen var ferdig var også Heggen ferdig med saken. Han bar aldri nag til noen for tidligere synder. Å gjøre noe galt og innrømme det var en ting, men å lyve (ikke innrømme skandalen) tolererte han ikke.

Elevene satt 2 og 2 på pultene med hull til blekkhuset, og innføring, som det het, skjedde med penneskjær, - et håndverk mange strevet

ganske mye med.

Det var salmesang før første time om morgenen og det var skikkelig struktur og orden inn og utmarsj. Oppstilling ute etter friminuttet, - inn i gangen å henge av seg klærne og ny oppstilling for innmarsj til klasserommet. I den tid gikk man på Konnerud-skolen annenhver dag inklusiv lørdager. I byen gikk de fleste hver dag og det var et tema hvorvidt Konnerud-elevene kunne henge med når de møtte by-elevene på middelskolen og gymnasiet. Det var ikke noe som tydet på at Konnerud-elevene lå noe etter selv om man gikk færre dager.

Det var vel svaret på at det var viktigere med gode lærere som skapte engasjement hos elevene den tid de var på skolen fremfor antall timer.

Noen historier

Vi har jo alle både triste og morsomme hendelser fra skoletiden og her er noen fra Heggens tid som lærer.

En gutt bøyde seg ned ved pulten for å ta opp en bok fra vesken, men den anatomiske endringen av kroppens stilling førte til en godt hørbar promp som selvsagt inspirerte medelever (særlig guttene) til en betydelig lattersalve. Heggen snudde seg mot tavla og det var ikke vanskelig å se kroppens betydelige risting og hans kamp for å holde latteren dempet innvendig. Når han endelig snudde seg: «Dere skal ikkje le av en kamerat når han er uheldig, karer».

Den glemte stilen, ikke overraskende fortalt av min bror Svein. En gang stilene skulle leveres så hadde Svein glemt sin (hørt den før?) og fikk beskjed om å ta den med neste dag. Heggen neste dag: «Nå Svein, - har du levert stilen?» Nei, Svein hadde glemt den igjen han og fikk beskjed om å stikke hjem og hente den.

Gutten løp som en villmann hjem, hentet stilboken og kastet seg ned på bakken et høvelig sted langs Grubegata og skrev 2 sider i full fart og ned på skolen igjen. Heggen åpnet boken, kikket på Svein og sa med et smil: «Nå har du jaggu vært rask.»

Apropos stil, så var Kristoffer Halden ganske flink til å skrive stiler, men hadde ikke tilsvarende håndlag med penneskjæret og blekkhuset, så det ble antagelig noe kladdete selv om trekkpapiret var flittig i bruk. Heggen: «En bra stil, og en pryd hvis den hadde vært penere skrevet.»

Smarte elever

Heggen virket jo som lærer i godt over 30 år og

Skolestyrer Heggen var alltid vel antrukket og en galant mann på bygda. Han var også klokker i Konnerud kirke.

hadde derfor undervisning i 2 generasjoner i samme familie og det kunne jo gjøre det litt kompliserte for de helt smarte. En jente fikk stilen sin rettet og levert tilbake med omtrent følgende bemerkning. «Det var en bra stil, men denne har ikkje du skrevet. Det har mor di, og jeg kjenner igjen hennes stiler. Stilene dine er greie nok, så heretter skriver du dem sjøl».

Skolegården var jo enorm med hele Fredlyhavna ned til Stordammen og det var nok fristende i store friminuttet og utnytte disse fasilitetene mer enn det som var tilrådelig. Friminuttet strakk noen ganger ikke til for den slags aktiviteter og det var meget lite populært å komme for sent til timen. Da var det å bestemme seg hvilket ben man skulle halte på inn i klassen hvis man kom aleine. Var det flere, ble det vel litt for komisk om alle haltet så da ble det å ta den felles refsen som man visste kom.

Særtrekk

Alle lærere har jo i elevenes øyne sine særtrekk, og et man minnes godt ved Heggen var når han en sjelden gang ble virkelig sint. Det var lett synbart ved en betydelig økende rødfarge i ansiktet, og det var nok rimelig god rødfarge en gang en av klassens gutter skulle avstraffe en jente og tente på håret hennes.

Heggen grep tak i guttens nakke og nærmest løftet han opp trinn for trinn til de var på toppen av trappen og Heggen var heller ikke snau i verbale salver når han var i det hjørnet.

Kroppspøving

Det var jo ikke fasiliteter for gymnastikk og den slags, og Heggen var vel heller ikke prototypen på en gymmlærer, men sørget for å administrere uteaktiviteter i nærområdet. Det kunne være «å slå ball» eller friidrettsprøver om sommeren og skihopping i lille Damåsen eller Engabakken (Espesetjordet) ved siden av skolen og skøyter på Stordammen.

Heggen ville sine elever vel og det ble

observert at under høydehopping var han så engasjert at han løftet det ene beinet, - liksom for å hjelpe eleven over. Senere ble det lærer Olaf Haveråen som tok over de fysiske aktivitetene.

Litt om skolebygningene

Den gamle skolen var nærmest en bondegård med låve, bryggerhus og en halvannen etasjes våningshus/skole. Inngangen til venstre for verandaen gikk til lærerleilighetene som familien Heggen og Frk. Eckholt bodde i og døren til høyre inn til de to klasserommene i hver sin etasje. Nederste del av vinduene var malt hvite for at elevene ikke skulle la seg forstyrre av omverdenen. Det ble fyr med ved og på kalde vinterdager kunne det være riktig koselig hvis en hadde gjort leksene når det knitret i ovnen. Om sommeren når elevene ble svette av aktivitetene i friminuttet var det å hente vann i brønnen i ei bøtte og alle drakk av samme øsen.

Brannen i 1933

Så skjedde det fatale en høstkveld i 1933 hvor låven sto i brann. Noe brannvesen fantes ikke på Konnerud. Etter hvert tok det fyr i bryggerhuset og skolen og noen tims senere lå alt i aske. Undervisningen ble flyttet til Fredly (Stor-dammen pensjonat) og Bedehuset. Det var jo en tragisk sak, men elever tenker vel ikke så langt og noen syntes vel det var ok med litt forandring. Kristoffer Halden husker bl.a. han syntes det var greit med kortere vei til skolen (Bedehuset).

Noen ymtet frempå at det var en «politisk brann» fordi diskusjonene lenge hadde gått om hvorvidt man burde bygge på og utvide skolen og eventuelt hvor mye større den skulle bli. I diskusjonene som fulgte ble det sagt at Emil Thorsberg i kommunestyret (antagelig noe humoristisk) hevdet at man ikke trang å bygge så stor skole fordi preventivene nå var kommet på markedet.

Ganske imponerende stod en ny skole (grunnstammen i nåværende bygningsmasse) klar etter skoleferien i 1934 med hele fem klasserom inklusiv sløydsal og skolekjøkken i kjelleretasjen. Man mente å ha bygget skole for 100 år fremover. Senere er skolen bygget på minst tre ganger.

Kr 77000

Harald Eskerud var formann i en meget effektiv byggekomité, og skolen + lærerbolig ble bygget for den nette sum av 77000 kr. Gjenoppbyggingen ble finansiert med brannforsikringsutbetalingen på 39000 kr, et skolebyggfond på 6000 og et lån i Skoger Sparebank på 32000. På byggemøte 19. oktober 1933 ble det besluttet å rydde tomten og sette opp et skur til materialer. Timelønnen for de som deltok i dette var kr 0,90. Arkitekt Nilsen tegnet ny skole og etter byggemøte 16. november 1933 ble det bestemt og averterte anbud tre ganger i Drammens Tidende og Fremtiden. Tømmermannsentsprisen gikk til Johs. Eckholt for 39850 kr. Olaf Eckholt (gift med lærerinnen Anna) hadde også lagt inn et anbud, men dette var ca 30 % dyrere enn broren og det sjette billigste. Byggekomiteen holdt tydeligvis kortene tett i forhold til lærerstanden.

Varme og sanitær gikk til Jensen og Borge for 4000 kr og elektriske installasjoner til «montør på Konnerud» - Tollef Nilsen for 1000 kr. Det var 51 lampepunkter i skolen og 29 i lærerboligen. Hvor tette kortene var her vites ikke, for «montørn» var også medlem av byggekomiteen. Denne entreprisen var jo relativt liten og antagelig ikke sendt ut på anbud. Det står at man antok et tilbud fra Tollef Nilsen.

Selve innvielsen av ny skole skjedde lørdag 3. oktober 1934 med etterfølgende middag på Konnerudkollen Turisthotell. Av tilstedeværende notabiliteter har vi registrert skoledirektøren, formann i fylkesskolestyret, ordfører, arkitekt, sognestyret, skolestyret, lærerpersonalet, byggmester samt pressen.

Dette er den gamle skolen som brant ned i 1934.

Miltbrannen herjet

Fortalt til Øyvind Pedersen av Andreas Aaserud og Jørgen Borge.

Miltbrann er en fryktelig sykdom som rammer spesielt klovdyr. En varm sommer på 1930-tallet ble Skogerbygda rammet av denne drepende sykdommen. De døde skrottene ble brent.

Den sommeren det snakkes om var mot slutten av 1930-årene. Det var en veldig varm sommer, og kleggplagen var stor. Den var så plagsom at dyrene på Åserud ble foret inne på fjøset på det verste. Bakgrunnen var rett og slett at dyrene ble for blodfattige. Hestene måtte gjøre jobben sin med slått og innkjøring av gras. Man la strieklede over hesteryggen, og brukte også en tjæreblending for å skjerme mot kleggen på utsatte steder.

Miltbrann hos klovdyr er smittsom, og en ondartet sykdom som via hest også kan overføres til mennesker. Det tar fra tre til fem dager fra smitte slår ut som sykdom. Miltbrann angriper hud, lunger og tarmer og er hos storfe som regel dødelig. Det var store vansker med å finne døde dyr ute i skogen, og som regel ble det gått manngard. Når døde dyr ble funnet

gravde man hull i bakken hvoretter det ble lagt rikelig med ved i hullet før dyrene ble lagt oppå. Det hele ble tent på og det kunne ta et døgn før det hele var brent opp. Restene av skroten ble grav ned, og det ble satt opp mindre gjerder rundt for å markere området.

Det er ukjent hvor mange dyr som gikk med. Også elg ble funnet døde av miltbrann. Inne på Vestskogen kan man ennå se rester av de gjerdene som ble satt opp. Det fortelles også om en mann på Konnerud som døde av miltbrann denne sommeren.

Dyrene ble brent på store bål og resten av skroten gravd ned i bakken. (Tegning Oscar Hauge)

Ny leder i Historielaget

Toril Naper Hauge som har ledet Skoger historielag de siste fire årene ble på årsmøtet i midten av mars avløst av Ole Kr Mortensen.

Beretningen som ble lagt fram for årsmøtet fortalte at Skoger Historielag har 380 medlemmer, og at økonomien er meget sunn. Det har vært en jevn og god aktiviteten i laget i det svundne år.

På bygdesamlingen på Borge er det montert et DVD-anlegg slik at de filmene som er i Historielagets eie kan vises fram for de besøkende. Laget har involvert seg i bevaringen av Skjeldrumsaga og teatergruppa har fortsatt sine suksesser med skuespill.

Fotokomiteen driver registrering og

arkivering av gamle bilder, og har blant annet anskaffet en prosjektør for fremvisning etter å ha mottatt en gave fra Sparebanken Øst. Det historiske bildearkivet nærmer seg nå 1500 bilder. Nå jakter man spesielt på bilder fra dagliglivet i det gamle Skoger. Under årsmøtet viste ildsjelen i dette arbeidet, Oscar Hauge fram en del bilder – og det vakte allmenn begeistring blant de fremmøtte, som for øvrig ikke var en tallrik forsamling.

Etter årsmøtet har styret denne sammen-setning (styret konstituerte seg selv etter årsmøtet):

Formann Ole Kr Mortensen, nestformann Toril Naper Hauge, sekretær Anne Karin Ektvedt,

kasserer Randi Raaen med Øyvind Pedersen og Knut Ingar Samuelsen som styremedlemmer. Varamedlemmer er Reidar Halden og Gry Strøm Andersen.

Revisorer: Solveig Steen og Hans Gundesø. Valgkomitee: Bjørg Halden, Erling Pedersen og Hans Haveraaen.

Arrangementskomitee: Anni Isaksen, Inger Ekeberg, Øyvind Pedersen, Per Isaksen og Ragnar Ekeberg.

Representant til Stiftelsen Konnerudverket: Bjørn Jonassen med Reidar Halden som vararepresentant.

Skiltene på plass

Skiltingen av stedsnavn innover på Vestskauen er gjennomført etter en plan og avtale med Selvik Bruk A/S. I alt er det satt opp 21 skilt som angir stedsnavnet. De bør være til stor nytte for turgåere som ferdes i denne delen av marka – om det er til fots eller på ski.

Følgende steder har fått skilt som har samme utførelsen som du ser på bildet: Heia, Imjeltsetra, Majordammen, Jonseterstulen, Rønnehue, Plassane, Sag-Gravdal, Dammyr, Stallane, Tørjevollen, Gampedalsstulen, Vesle-Gravdal, Svartvannet, Sagbrua, Grind-

høgda, Haugsetra, Bygdeborg, Solibrennstulen, Krogsvollen, Bjørnebakken og Nedre-Hugstet.

Så sier vi: God tur!

*Saggravdal i dag – et minne om en svunden fortid og en pustehul for unge på skogtur.
(Foto: Reidar Halden)*

AV GUDRUN MATHISEN

Saggravdahl er en plass med bygninger som ligger på Vestskauen ca 330 m.o.h. rett syd for Majordammen.

I 1923 bodde foreldrene til min far der. Bestefar hadde vært møllekjører og het Kasper Andresen og de kom fra Ullern, Vestre Aker i Oslo. De bodde også en kort tid i ei stue på Vest-Borge. Jeg bodde i «Svingen» i Skoger sammen med mine foreldre, men mor døde allerede 26 år gammel da jeg var 2 år. Det var ingen enkel situasjon for en enkemann i den tid, og far og jeg flyttet inn til Saggravdal sammen med

mine besteforeldre. Det var onkel Thor som fraktet meg innover på skuldrene sine. På veien husker jeg godt at jeg mistet en fin grønn lue med røde og gule striper, men jeg sa ikke noe før vi var fremme. Onkel tok turen tilbake igjen og fant luen.

På Saggravdal hadde vi to kuer, gris og høner så vi hadde det bra. Far slo gress innimellom steinene for å ha til kuene om vinteren. Om våren «lauvet» vi (samlet løv) og skar grønne, frodige bjerkekvister som var fint for kuene.

Far var tømmerhogger på Vestskauen, og en dag hørte jeg øksehoggene i nærområdet og bestemte meg for å besøke ham. Han hadde

akkurat gjort klar en stor gran og skulle skyve den overende da han fikk se meg komme stabbende. Det var en sjokkopplevelse, og senere fikk jeg beskjed om å synge slik at han hørte jeg kom. Siden har jeg fortsatt og synge.

Jeg bodde der inne i fem år, men det var smått med lekekamerater. I et hus nede ved bekken bodde tømmerhoggerne, og de ble mine lekekamerater. Av og til fikk jeg sitte på når de dro innover med hesten for å hente tømmer. På veien møtte vi som regel en full-lastet doning på vei ned, og ofte ble jeg lempet over der. Det var bra fart på disse full-lastede doningene. Ellers hadde far laget en kjelke til meg, men ski hadde jeg ikke.

En dag kom brukseier Brandt på besøk, og da han hørte jeg ikke hadde ski, bladde han opp en ti-krone slik at far kunne kjøpe ski til meg. Det var mye penger den gang. Det ble fine ski med kalosjebinding. Selv om det var spartansk savnet jeg ingen ting der inne. Far hadde laget et krystallapparat og om kvelden kunne vi høre radio med øretelefoner. Far laget mange fine ting som skrin i forskjellige tresorter og perlemorsmønster på lokket.

Bestemor var også meget aktiv med dyrestell, husholdning og ikke minst å passe på meg. Om kvelden lærte hun meg all slags håndarbeide som strikking, hekling, broderi og gimping.

Ja, det var egentlig ganske mye som skjedde der inne på Saggravdal – inne på Vestskauen.

Også en 17. mai

En rekke tradisjoner er bundet til 17. mai-feiringen på Konnerud. Særpreg har den hatt, og med det man har bestemt skal gjennomføres i år, er det all grunn til å minnes litt av 17. mai-historien på Konnerud.

De to bildene som gjengis forteller historien om hvordan Konnerud Musikkorps skapte en ambulerende feiring på denne maidagen. Korpset ble dannet i 1951 – og har passert sitt første tunge jubileum. Bildene du ser her er tatt da korpset var et par år gammelt og hadde tatt turen inn til Stubberud på lastebil.

Vi har greid å få fatt på de fleste navnene på kara på bildet av korpset. Vi gjenkjenner Nils Blixrud, Aage Ravn-Hansen, Oddvar Warhus, Thorbjørn Tollefsen, Egil Kristensen, Finn Andresen, Kåre Gulhaugen, Helge Blixrud og med ryggen mot fotografen, Egil Torgersen.

I bakgrunnen huset til Oscar Stubberud.

«Publikumsbildet» viser Berte Johanne Stubberud, sønnen Sigurd og Anton Stubberud.
o.h.

Været og årets merkedager

AV GORO HALDEN

- Alle snakker om været, men ingen kan gjøre noe med det, heter det på folkemunne. Gjennom vår historie har enkelte av merkedagene fått noen myter bundet til seg, og som gjør at man mener å kunne forutsi hvordan været blir over perioder. I denne artikkelen tar jeg for meg perioden fra mai og ut året. Så håper jeg leserne har glede av skriviene – og følger med på dager og værtegn for å se om værtegnene er å stole på!

25. mai – Urbomus

Slik været er på denne dagen skal sommeren bli. Forsommeren som formiddagen og ettersommeren som ettermiddagen.

Helgetorsdag kommer 30 dager etter påske og pinsen kommer 40 dager etter påske-. I pinseveka bør det helst være kaldt vær, for da blir sommeren varm og god. Kan det være riktig mon tro?

15. mai – Halvvardsmess

Slik været er på denne dagen får vi fram til St. hans.

3. juni – Skoklefall

Nå bør våronna være ferdig og hesten spennes for skoklene. Kornet bør være kommet i jorda nå. Kornet rekker ikke å modnes, og da vil det ikke gå.

24. juni – Sommersolverv

Da feires St. hans med bål og dans, for sola snur. Planter og vann har helbredende kraft på denne tid. Været denne dagen forteller hvordan resten

av sommeren vil bli. Regn er bra – det gjør bonden glad.

3. juli – Syftesok

Været på Syftesok varer til olsok – den 29. juli.

20. juli – Marit Vassause

Regner det denne dagen vil det regne flere uker etterpå og gi dårlig vær i august.

23. juli- 23. august – Hundedagene

Slik været er den 23. juli skal det bli resten av hundedagene. Går dagene inn med regn går de ut med væte. Går de inn med sol går de også ut med sol. Slik som været er den tredje hundedagen skal det bli i tre uker. Men merk deg været fjerde og femte hundedag for slik skal været bli så lenge hundedagene varer.

25. juli – Jakob Våthatt

Været på denne dag vil vare en hel måned, men Jakob må få lit væte i hatten sin, ellers blir det en kald høst.

27. juli – Sjusoverdagen

Regner det da blir det regn i sju uker, men det blir godt vær på Sjusoverdagen blir det godt vær i sju uker. Været på Sjusoverdagen og høstværet er svært like. Det har jeg sett så mange ganger. Skinner sola blir sommeren lang.

29. juli – Olsok

Skifter været på Olsok skal det vare til Larsok – 10. august. Er Olsokdagen våt skal bonden høste med gråt. Er det fullmåne blir det en streng vinter.

10. august – Larsok

Været denne dagen vil vare til Barsok -24. august. Blir det regn blir høsten våt, men blir det tørrvær blir høsten tørr. En klar himmel varsler vinterkulde.

24. august – Barsok

Slik været er Barsok skal det være til Korsmesse.

20. – 29. august – Jernnettene

Hundedagene er over og frostnettene er farlige nå. Det bør vi huske på. De tre første jernnettene varer fra natt til 27. august og den tredje og verste starter natt til 29. august – Johannes Halshogg. Fryser det ikke disse nettene blir det ikke frost senere på høsten.

1. september – Kvernknarren

Slik været er denne dagen blir det til Mikkelmesse. Kommer det regnvær vil det vare i sju uker.

29. september – Mikkelmess

Da kan en vente snø. Kommer den ikke med Mikkelmess skridende, kommer den Helgemess ridende – 1. november.

14. oktober – Vinterdagen

Som været er Vinterdagen skal vinteren bli. Snøen sier: «Vinternatt kan du meg vente. Helgemess kommer jeg for riset, og kommer jeg ikke før Mortensmess, så bøyer jeg bar og kvist». Om sola på denne dagen skin får du vinteren fin!

1. november – Helgemess

Regner det denne dagen får vi regn fram til jul.

Legger det seg is på vannet før denne dagen blir det ingen isvinter. Slik vil det gå. Det kan du være sikker på.

11. november – Mortensdag

Er denne dagen våt får vi en ustadig vinter, og er Mortensdag klar blir vinteren hard.

23. november – Klemetsmess

Nattefrosten tar til nå, men det er det ikke alltid man kan stole på.

13. desember – Lussianatt

Fra denne natt spådde de været for hver av de 12 månedene i det neste året. Da kan en se hva slags vær vi får.

21. desember – Thomas brygger

Da kom mildvær, og brygging og baking skulle foregå – kakelina.

22. desember – Vintersolverv

Sola snur på denne dagen – og det er mørketi. Til julekveld lakker det og lir.

24. desember – Julekvelden

Årets store høytid er kommet, mange gaver vi får og festligheter foregår.

Mild juleaften varsler mild vinter. Uvær og storm er et dårlig tegn da det varslet uvær og regn det neste året! Julenatta klår gir godt molteår.

Om juledagene sies det at så mange solskinnsdager det er mellom juledagen og Hellige trekongers dag, så mange solskinnsdager får vi til sommeren.

Derfor skal du merke deg de siste dagene av dette året. Men – menneskene spår og værgudene rår.

Her slutter jeg mitt skrivi om hvordan været blir i kommende tid.

Været med regn og vind, sol og sne. En blir aldri ferdig med å studere det.

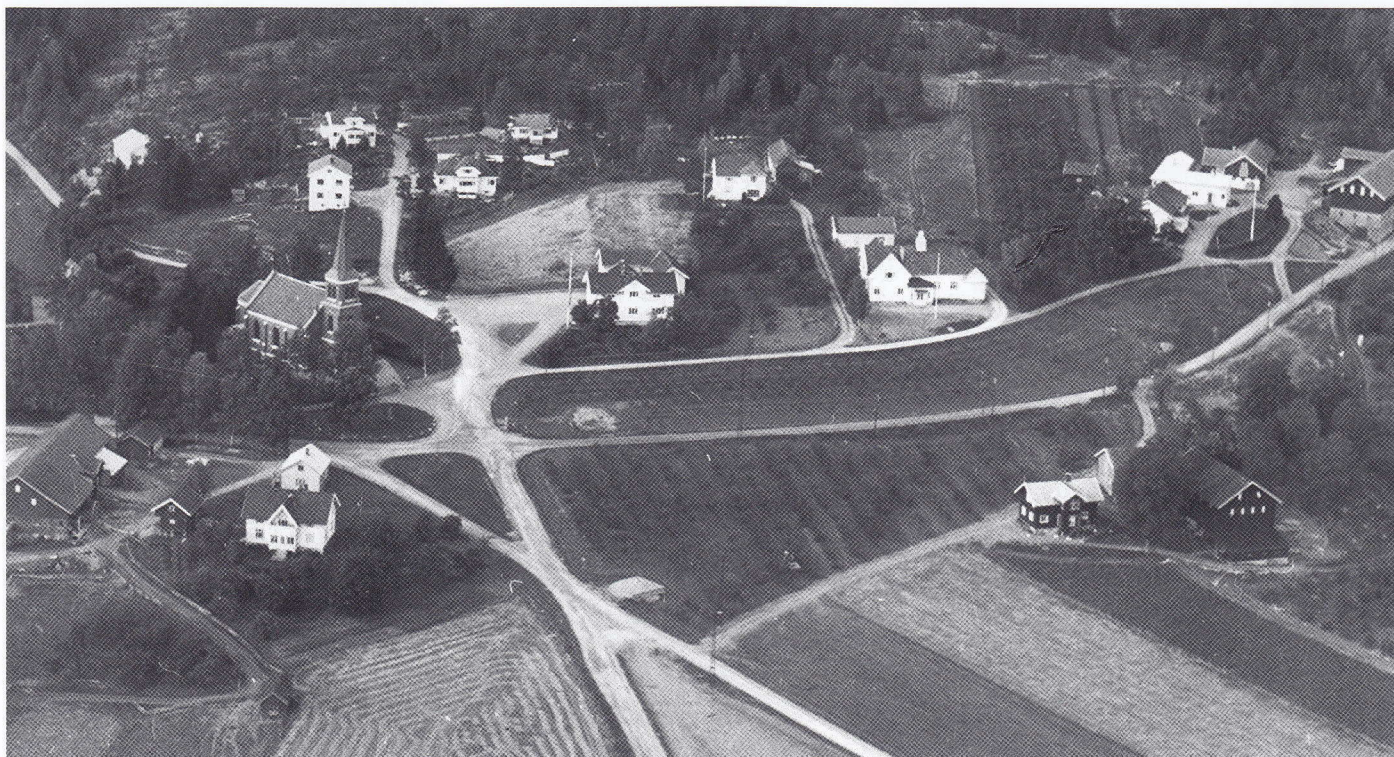
Det som gikk på folkemunne bør ikke gå til grunne.

Johan Stråle lurar på om dette tegnet betyr en fin sommer. (Foto: Reidar Halden)

Skoger – bygda i byen

Skogerbygda – bydelen med sine ca 12000 dekar dyrket mark, store skogsarealer til rekreasjon for de turglade, vilt og fiskevann for dem som måtte ønske det. Her finner du lier med blåbær tyttebær og villbringeær. Skoger er bygda i byen som gir folk fred i sinnet og mosjon for kroppen.

AV LARS CHRISTIANSEN
FOTO: REIDAR HALDEN

Skoger er en gammel bygd med bosetting langt tilbake, helt fra hedensk tid. Det er helleristninger på Åskollen og i Fjeldsbyen. I Skogen ved Andorsrud er det rester av en gammel bygdeborg. Det fortelles også en historie om en storkar som bodde i skogen der for lenge siden. Han ble Kalt Andorsrudkongen, og sagnet forteller at han eide så mye sølv at han skodde hesten sin med sølvsko. Men dette er nok et eventyr.

Bygda har to kirker, gamlekirken ved Hanevoll og nykirken ved Ingvaldsåsen. Gamlekirken er fra 1200-tallet og er nylig blitt restaurert. Dette er et eksempel på håndverks-tradisjoner og byggekunst fra middelalderen. Om sommeren er den jevnlig i bruk til gudstjenester, konserter og bryllup – og besøkt av mange turister.

Nykirken er et fint byggverk i rød teglstein i samme stil som Bragernes kirke. Nykirken er fra 1885-årene, og har en fin og synlig plass midt i bygda. Det er også tre forsamlingshus i nykirkens nabolag. Det eldste og største er Skogvang fra ca 1910. Inntil da hadde Skoger ikke noe egnet forsamlingslokale. Driftet

skogerfolk mente det måtte man ha. Penger ble samlet inn, banken ga bidrag og skogeierne ga materiale. Det ble gjort mye dugnadsarbeid og i 1911 ble det holdt innvielsesfest.

Dugnadsånd

Dugnadsånden har alltid vært sterk i Skoger. Skogvang er holdt vedlike ved frivillig innsats. Her har det vært møter, fester og sammenkomster av mange slag. Skoger Idrettslag, Skoger Bondelag, Skoger Bygdekvinnelag og Skoger Ungdomslag har hatt mange fester her. Og mange par har funnet hverandre på dansegulvet!

Skikkene endrer seg: For seksti år siden skulle alkohol ikke nytes innenfor veggene, guttene måtte utenfor for å ta seg en dram. Men røyke der inne det var i orden. Nå er det motsatt. Kanskje et godt bytte.

Skoger Sanitetsforening har sitt lokale mellom nykirken og Skogvang. Dette var opprinnelig den gamle Ingvaldsåsen skole. Men i begynnelsen av 60-årene ble det bygd ny skole ved Fagertun og en sammenslåing av de fädelte skolene Eikhaugen og Ingvaldsåsen ble til Skoger skole.

Den gamle Ingvaldsåsen skole med sine to klasserom og lærerleilighet ble restaurert og

I området ved nykirken finner vi tre forsamlingslokaler. Det eldste og største er Skogvang som ble bygget i 1910.

gjort om til møtelokale. Også her ble det gjort mye dugnadsarbeid.

Skoger idrettsplass ligger like ved kirkegården som er en vakkert og godt vedlikeholdt sentralkirkegård for Drammen. Klubbhuset er et fint møtested og en hyggelig barnehage. Det er mange aktiviteter her, særlig for barn og unge. Det blir holdt skirenn og stevner og plassen er et samlingssted for hele bygda. De to skolene Vestbygda ved Svingen og Skoger ved Fagerheim gir også møtelokaler for forskjellige aktiviteter som 4H, Skoger Turn og Skoger skolekorps.

Næringslivet

Næringslivet i skoger er enkelt. Bygda i byen bærer preg av det. For 60 år siden levde de fleste i Skoger av jordbruk, skogdrift og håndverk. Dette er totalt forandret. Før krigen var det kuer på hver gård og hovedinntekten kom fra melk og kjøtt. Nå er det bare fire fjøs igjen. Men fire unge bønder, Per Borge, Bjørn Ekeberg, Steinar Knutsen og Kristian Knudsen har gått sammen om å bygge et hypermoderne fjøs for ca 100

kuer og 100 ungdyr. To mann steller dyra hver dag og det går på omgang. Slik får de helgefri og ferie som andre. Jorda i Skoger som ikke blir brukt til å dyrke kufôr, brukes til korndyrking. To komentrepener har over tusen dekar korn hver. Resten av kornjorda blir brukt av 10-15 deltidsbønder. Deltidsbonden er en ny yrkesgruppe. Snørydding, maskinarbeid og andre slags jobber er blitt den viktigste inntektskilden.

Vi har også et blomstergartneri og ren tomatprodusent her.

Ellers er vi velsignet med en mengde sports- og fritidshester. Snart er det flere hester enn kuer i den gamle kubygda!

Golfbane har vi også fått på Hanevold. Den er trivelig å se på – og lukter godt. På Lindum har vi fått fyllplass. Den lukter ikke godt, og er plagsom for naboene. Som om ikke dette var nok er det noen lure politikere som vil ha

skytebane i nærheten. Den vil de ha på samme sted som Høyesterett i 1965 sa ikke var et egnet sted til skytebane.

Kjente byggefelt i Skoger er Stillerud, Gundesøhagen, Kobbervikdalen og Eikhaugen. I Kobbervikdalen er også et stort næringsområde for handels- og elektronikkbedriften og annen moderne virksomhet. I denne bydelen i Drammen – Skoger – bygda i byen bor det rundt 2000 innbyggere.

Høns og eggproduksjon ga kjærkomene inntekter, men i dag er det ikke mange haner som galer over hønsegarder i Skoger

Før krigen var det kuer på hver gård – nå er det bare fire fjøs tilbake.

En gang var det et LYKKETREFF å få seg jobb på Sundland

AV PER RUNAR THORESEN

I disse dager hvor det er bestemt at ytterligere en del av Jernbaneverkstedet skal flyttes til Oslo, kan det være greit å minne om gamle dager hvor det var stor aktivitet på dette verkstedet. Det jobbet opp 7-800 verkstedarbeidere og kontorfolk på Sundland som var blant de store arbeidsplassene i daværende Skoger kommune. I de harde 30-åra var det rift om arbeidsplasser og det var regnet som et stort lykketreff om man fikk jobb på Sundland.

Verkstedarbeiderne jobbet fra 07.00 til 16.00 med to spisepauser. Lunsjen foregikk i Velferdsalen som i mange år var kommunens største forsamlingshall. Verkstedet hadde alle typer fagfolk som smeder, platearbeidere, sveisere, elektrikere, snekkere, malere, rørleggere, salmakere, samt en del fag som var spesielt knyttet opp til jernbanedriften.

Mange bodde på Konnerud og hver dag var det egen verkstedbuss fra/til Konnerud.

Både far min og eldste bror Svein hadde mange år på verkstedet.

Tidlig på'n

Bussen gikk fra Skilstad ved halv sju tiden, så en måtte tidlig opp. Far min og mor hadde som regel god kontroll på det, men det hendte jo at man forsov seg. Min onkel Guttorm som bodde

lenger bort i Grubegata jobbet også på Sundland. Var det mørkt i huset når han passerte (han var bestandig ute i god tid) hujet og ropte han slik at far kom seg opp. Da hendte det at noen av oss ungene måtte komme ned på verkstedet med matpakke som mor hadde smurt i etterkant. Bror Svein var ikke noe typisk A-menneske og drøyet sengen lenger enn fornuftig noen ganger. Han stod ofte opp etter at far hadde gått ned til Skilstad. Jeg vet ikke hvordan det ble med morgenvask og tannpuss men mor hadde nisten klar med opptil 16 brødskeer.

Så var det å løpe av gårde over snarveien gjennom skogen og ned til Skogvang (i dag krysset Konneurdgata/Hagbart Kyllands vei) og hoppe på bussen der. Han var jo en habil langrenns- og o-løper – så turen til Skogvang tok ikke mange minuttene.

Far jobbet i smia, en meget usunn og til dels tung arbeidsplass. I visse deler av verkstedet var det fryktelig varmt. Far var fagarbeider og hadde med seg en «oppslager». Oppslager var han som slo med slegga på det gloheite jernet som skulle finne sin form. En gang traff han far på nesa og det var mye ståhei med en gang, men far fikk ikke varig men, annet enn et lite arr som han beholdt til sin død.

Man smidde blant annet bladfyrrer til vogner og lokomotiver. Det hendte jeg fikk besøke far – levere nista.

Den kjempestore damphammer de hadde i verkstedet imponerte meg voldsomt. Hammeren kom ned med kjempestor kraft på de største produktene som skulle gjennom smi-prosessen.

I en periode var far «viseverksmester». Da var det å steppe inn under ferie og sykdom og ikke minst bytte ut de møkkete arbeidsklærne med noe fjongere arbeidstøy fra morgenen. Jeg innbiller meg at det var gode avbrekk og høydepunkter i fars hverdag.

Arbeiderne var ferdig skiftet ved vaktporten klokka seksten. De ventet på tåkeluren som gav signal om at dagen var over. Da var det å løpe ut raskest mulig for å få best plass på bussen eller komme seg hjem til middag på annen måte.

Min far var tidlig ute med å få seg egen bil midt på 50-tallet. Det var en sprek Ford 34 modell med 8-sylindret V-motor. Den gikk som ei kule når den var i form, men det hendte at den sloknet helt.

Den største ulykken var når den stoppet i Konnerud-bakkene hjem fra Sundland og verkstedbussen kom sigende forbi. Da manglet det ikke på skuelystne kolleger i bussvinduet og med dertil sarkastiske bemerkninger dagen derpå. Meget pinlig ifølge fattern. Å skyldte på at en var do-trengende eller skulle plukke blåveis gikk nok ikke mer enn et par ganger.

Denne motiver stammer sannsynligvis fra 50-tallet og viser et gjeng verkstedarbeidere fra smia. Smed Erling Thoresen helt til høyre på bildet.

Kartoffler og kongebildet

Det er enkelte ting vi, «husker det som om det var i går»,... og dette er en historie, som for Arvid Stubberud bosatt på indre Konnerud, er akkurat slik. Hendelsen inntraff under siste verdenskrig. Arvid var 14 år – og selvfølgelig nysgjerrig på alt som skjer rundt i nærmiljøet.

Inne på SIF-hytta har det over lang tid vært stasjonert tyskere. Det var mye aktivitet rundt omkring, og bl.a. strakk de ledninger gjennom skogen for radiosamband til kortbølgesenderne. Like nede på jorden der Arvid bodde foregikk også skitreeningen, med alt fra det å få på seg ski, til trening i utforkjøring og pulk på slep. Noen var utrolig flinke og andre fikk det liksom aldri til. Det var spennende å se på dem, og titt og ofte ble de budt på sukkertøy,... men Arvid husker bestemt at de aldri spurte ungene om noe. 14-åringene den gang var godt informert om hva som ikke kunne gjøres og sies.

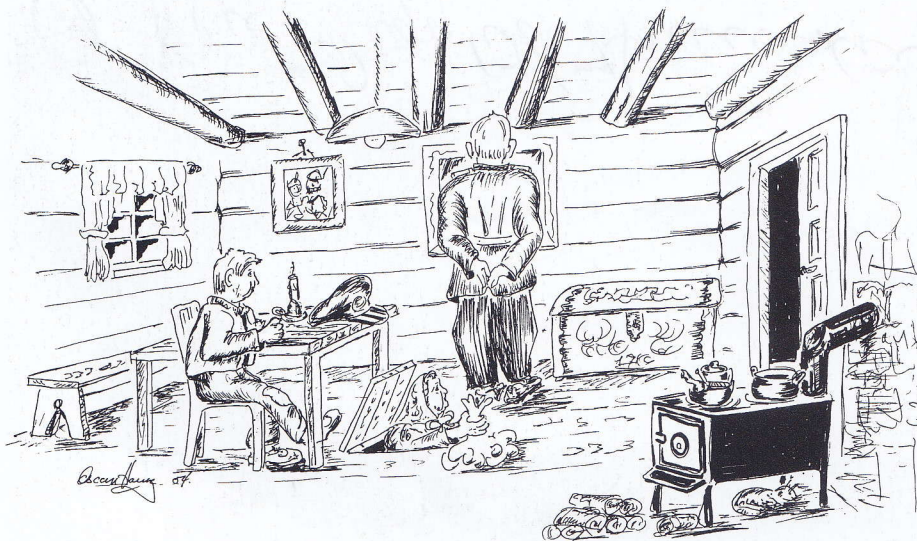
Så var det en kveld Arvid satt sammen med sin onkel Sigurd, og bestemor Johanne og bestefar Anton på kjøkkenet, da det plutselig banket hardt på døra. Utenfor sto en høy kar i tysk uniform, med høy lue og jernkorset på brystet,... Og i hånda hadde han en brun papirpose.....«om det var mulig å få kjøpt kartoffelen?» Han snakket ikke norsk, men «kartoffler» var ikke til å ta feil av.

Arvid forteller om den store karen som tok av seg lua idet han måtte bøye seg godt ned

for å komme inn den lave døråpningen. Bestemor gikk foran ham inn i stua, for lemmen til kjelleren var faktisk i stua i det gamle huset fra gruvetiden. Arvid fulgte også etter inn stua. Da bestemor åpnet kjellerlemmen, måtte tyskeren snu seg, og ble da stående å se rett på bildet på veggen som viste kong Haakon, dronning Maud og kronprins Olav i kadettuniform. Arvid holdt pusten,... alle visste jo at bilde av kongefamilien på veggen var ulovlig, men tyskeren la hendene på ryggen og sto og studerte bildet den tida bestemoren var i kjelleren. Da hun kom opp og lukket kjellerlemmen etter seg, snudde han seg og fulgte etter henne ut på kjøkkenet. Han sa ingenting om det han hadde sett, bare betalte,... og det var slett ikke lite. Så skjønte vi av det han sa at nå skulle han bort å koke poteter. Så tok han på seg lua, og hilste med ordene, «guten abent».

Bestemor visste godt at tyskeren hadde sett bildet da de gikk inn i stua, men gjorde ingen miner, og både onkel og bestefar i huset hadde bildet i tankene under dette spesielle besøket. Både de voksne og den nysgjerrige 14-åringen visste godt at utfallet av besøket kunne blitt mye annerledes dersom tyskeren ikke hadde kommet alene.

Fortalt til Oscar Hauge

*Tyskeren sto med hendene på ryggen da mor kom opp gjennom kjellerlemmen med potetposen.
(Tegning Oscar Hauge)*

Kjøp boka!

Vandring langs et vassdrag som ble laget til Skoger Historielags 25 års jubileum, og trykket i et opplag på 3000, ble en suksess. Vi har kun rundt 800 eksemplarer igjen, så nå er det om å gjøre sikre seg et eksemplar – om du har nølt!

Boka rommer historien om Verkens-elva som elv fra Konnerudkollen til Sandebukta - og forteller historien om hva som har rørt seg av virksomhet langs dette vassdraget opp gjennom historien. Gjennom tekst og bilder får du ny kunnskap om ditt nærmiljø!

Boka kan du kjøpe i bokhandelen på Konnerudsenteret – eller sende en bestilling til: Skoger Historielag, Boks 9121, 3006 Drammen

Livet i Svingkroken i en svunden tid

AV ØIVIND PEDERSEN

Når du kommer kjørende fra Konnerud og ut mot Skogerbygda og har passert den siste feltbebyggelsen går veien ned mot Svingen og krysset til Andorsrudkroken. I den lille grenda var det alltid et godt samhold. Jeg har sittet noen timer sammen med Harald Johansen og mintes livet i Svingkroken på 1920-30 tallet.

For 70-80 år siden var det dyr på alle småbrukene fra Svingen og opp til Veibrekkgrinda. Det var kuer, griser, høner og noen få som hadde hest. Det var ikke helårsarbeide på disse småbrukene så mannen måtte tjene til livets opphold ved annet arbeide i tillegg.

Arbeid

Arbeidsledigheten var stor men noe arbeid var det tidvis å få tak i. Om vinteren ble det tømmerhogst og tømmerkjøring for de som hadde hest. Om våren før våronna var det skjæring på gårdsagene som det var mange av. Her kunne det være behov for 6-7 mann pr. sag når det gikk for fullt. I onnene på de store gårdene var det også arbeid å få. Det var også noen som fikk jobb på teglverk i byen og Andreas Fossan fortalte at han jobbet på teglverk om dagen og gjorde slåttonna om natta.

Blant håndverkene i Svingkroken kan nevnes smed Johan Knutsen som hadde helårarbeide. Smia stod omtrent der hvor bussen parkerer i dag, - bare litt lenger fra bekken. Hovedgeskjeften var skoing av hester og reparasjon av landbruksmaskiner men også en del andre ting. Smed-familien bodde i ei stue litt bortenfor låven i Haugen. Smia ble antagelig revet på slutten av 20-årene og noen av oss husker ei steinrøys som lå etter grunnmuren.

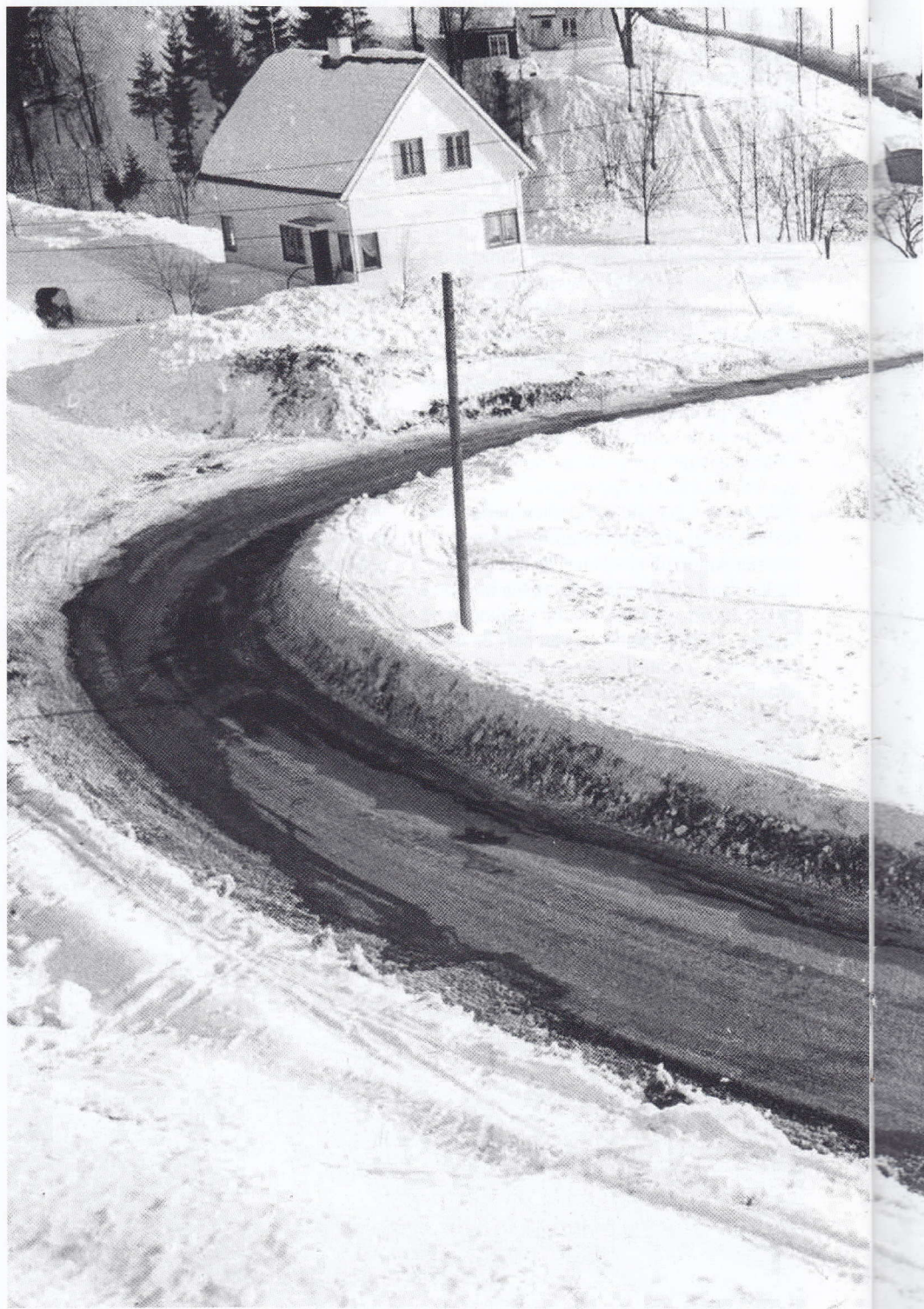
Bakkene ovenfor svingen kalles oms kjent Snekkerstubbakkene og har fått sitt navn etter snekkerstuene. Disse vites det lite om, men sannsynligvis var det to stykker av dem. Sannsynligvis ble det drevet noe virksomhet hjemme og noe på bygda. Det var ikke mange som hadde fast jobb i byen, men Reidar Solbakken gikk på ski over skauen om vinteren og syklet om sommeren.

Kvinnfolk og barn

Vi må ikke glemme kvinnfolka som hadde full dag med ungepass, fjøsstell og husarbeide. Dette var i vedkomfyrenes tid og det kunne bli godt og varmt i kjøkkenet om sommeren når maten skulle lages. Ungene måtte også ta sin tøm med forskjellige ting. Luking var det minst populære. Skolegang måtte jo også få sin del av tiden, men det ble allikevel mye tid til lek og moro.

Terrenget i området gav ypperlige forhold for kjelkeaking selv om det var ganske mørkt før gatelysets tid. En kveld kom noen unger i

full fart fra en sidevei og oppdaget for sent at det sto en hest med slede midt i veikrysset. Det var bare å la det står til med full fart under magen

Ned mot Svingen er veien som kommer fra Konnerud ganske svingete. Nederst i bakken fortsetter veien utover

Skoger

på hesten. Hesten skvatt men hoppet rett opp. Det gikk bra men styrmannen kjente nok dragarmen subbe over skuldra.

Veikrysset i «Svingen» ble kaldt smitråkka og var det store samlingstedet i Vestbygda. Her kunne det være flust av folk om lørdagskvelden og på søndag da det jo var mye folk på gårdene i den tida. Det startet med å kaste på stikka om våren, så var det fotball innpå Gråten, øst for nåværende bebyggelse. Men det gjeveste var

nok når en lokal spellemann spilte opp til dans på Sagbakkbrua en lørdagskveld.

Buss og melk

Helgerud het han som eide den første bussen til Svingen og den gikk over Fjellsveien. Det var en liten buss med langsgående benker. Midt på 20-tallet eller kanskje noe før kom den såkalte «ringruta» som gikk fra Drammen, over Konnerud til Svingen, videre til Skoger kirke

og antagelig til Drammen igjen via Skoger stasjon. Vi er litt usikre på trase og retning men ruta ble visstnok drevet av en Møllsted.

I 1927 hendte en tragisk ulykke for en 8-årig gutt som pleide å åpne/lukke Veibrekkgrenda når bussen kom. Som en påskjønnelse fikk han iblant en gratistur til byen. En dag han gikk av bussen kom han under et hjul og ble drept.

Antagelig midt på 30-tallet fikk vi bussen til Garås. Da gikk det tre busser om dagen. En ved 8-tiden om morgenen og så ettermiddagsbussen som hadde med avisa. Da samlet folk seg til en prat mens de ventet på avisa. Den siste gikk ved 20-tiden om kvelden.

Trygve Thorsberg begynte å kjøre melk med lastebil i 1937. Det var melkerampe i Svingen hvor melken ble oppsamlet fra nabogårdene. Det kan huskes at rampa enkelte søndager ble brukt som konsertscene. Det var en kar med reisegrammofon, hvit skjorte og mørk dress og hatten ble satt på bakken til oppsamling av noen slanter. Før Trygve Thorsberg var det en Ekeberg som hadde melkekjøringa og han hadde en sjåfør som het Tivolin som ikke var så nøy på om tomspanna havnet oppe på rampa. Før den tid ble melka kjørt med hest og vogn om sommeren og med slede om vinteren. Melka ble kjørt til Skoger Meieri ved Skoger stasjon, og tidligere omtalt i Historielagsnytt.

I Svingkroken var det også en del byggevirksomhet på den tiden Harald Engelkor bygde smie i 1933 og Våningshus i 1936. Vestbygda skole ble tatt i bruk i 1935.

Flommen

Flommen i 1939 huskes godt. Det var et meget lokalt og kraftig regnvær over Konnerud og Skoger som førte til flom i bekker og elver. Stordammen på Konnerud ble tappert for at demningen ikke skulle ryke. I stedet røk demningen i Svendsedammen som igjen førte til store vannmengder ned mot Svingen. Vannet sto helt opp til gulvet i grisehuset hos Gunda Åserud og grisene ble flytt opp til vedskjulet som lå noe høyere. Hønene vaglet seg opp, så de ble ikke våte på beina. Det gikk hardt ut over bruer og veier og ved brua i Snekerstubbakken tok vannet med seg veien ned mot Svingen. Brua over svingbekken gikk også føyka og der ble det lagt plankeløyper til å kjøre på. Et gravfølge fikk store problemer med å ta seg fram og kista ble surret fast til vogna. Sagbakkbrua var solid med støpte brukar, jernbjelker og tredekke, Brua greidde seg bra selv om vannet gikk 30-40 cm over veibanen. En kar som hadde råka opp for tobakk prøvde å ta seg over til butikken via rekkverket, men måtte gi opp.

Dette var før gravmaskinenes tid, så det ble litt av en jobb og få reparert skadene igjen. Det var hest og kjerre samt handkraft med spade som var verktøyet. Veivokteren var en kraftig kar og jobbet så steinspruten stod og ikke helt ufarlig og være i hans nærhet.

utøver Skogerbygda, mens veien mot høyre går til Andorsrud. (Foto: Reidar Halden)

En sjelden orkidé – Gul Marisko – som du kan komme over et eller annet sted i Konnerudmarka.

(Foto: Øyvind Juul Nilsen)

Vår – der kalk er viktig

I vårt nærmiljø er vi velsignet med store områder med kalkfjell. Risdalsåsen, Haukåsområdet, Konnerudkollen, Bremseåsen m.m. Dette gir grunnlag for en rik flora som ofte er spesiell for kalkgrunn. En av dem vi kjenner best er blåveis. Denne vakre planten som tilhører soleiefamilien trives kun på kalkholdig grunn. Den ligger og lur i en stor knopp like under bakken og så snart snøen er borte titter den fram.

Fargen kan variere fra mørk til lys blå, sjeldnere hvit, og av og til med er rødlig skjær. Hvitveis er en annen av vårens blomster. Denne

finner vi også i mengder i vårt område. Denne er ikke så avhengig av kalk og har derfor en større utbredelse enn blåveisen.

Senere utover våren kommer de spennende plantene i orkidéfamilien. De fleste av disse vokser i vårt nærmiljø fordi de er avhengig av kalkholdig grunn. De første finner vi ved Langmyrdammen. Det er Vårmarihånd og Søstermarihånd. Siden dukker Marisko, Skogmarihånd og Flekkmarihånd opp. Ut over sommeren kommer resten av familien.

I tillegg til blomstene har vi tysbast, som er

et godt vårtegn med sine røde blomster på bær kvist. Denne er helt avhengig av kalkgrunn.

Hassel er også kalkelsker. Konnerudkollen er full av hassel som tidligere ga opphav til en stor bestand av ekorn. Dette kan være opphavet til Konnerudnavnet.

Øyvind Juul Nilsen

Våren er her. Nyt den.

Et sikkert vårtegn er hvitveis. Foto: Reidar Halden.

